

# Høringssvar - Ambitioner for bæredygtig sundhed og trivsel 2030

Sagsnr.: 22/8158

Hillerød 27-3-2023

Udsatterådet takker Idræts- og Sundhedsudvalget for invitationen, til at give høringssvar i denne sag.

## Opsummering

Vi er positivt indstillede overfor tanken om at formulere kommunens ambitioner for borgernes sundhed og trivsel. Vi hæfter os især ved ordet *bæredygtig*, der indikerer, at man lægger op til en grundig analyse af, hvad der virker sundhedsfremmende på længere sigt. Vi er naturligvis interesserede i at følge med i, hvordan ambitionerne også kan omfatte de ca. 10% voksne borgere, der har væsentlige sociale og helbredsmæssige udfordringer. Det er nærliggende, her at henvise til de høringssvar, som Rådet afgav i 2019, i forbindelse med sagerne om 'Idræt og Bevægelse' (02/19) og Visionsaftalen for 'Bevægelse for Livet' (03/19 - Se links nedenfor). I begge disse høringssvar har Udsatterådet redegjort for flere af de omstændigheder der kendetegner sundhed og trivsel for vores målgrupper og forslag til, hvordan de kan deltage i fællesskaber, på lige fod med andre. Ideerne fra dengang mener vi stadig er aktuelle. Endnu en gang vil vi gerne understrege, at optimal sundhed og trivsel for socialt udsatte borgere, bedst opnås gennem håndholdte indsatser. Der er givet et par eksempler på typiske årsager til manglende deltagelse og inklusion.

## Udsathed giver dårligt helbred

Vi har længe været opmærksomme på at der er stor ulighed i sundhed. For alle landets socialt udsatte taler vi om gennemsnitligt 19 år, som folk i denne gruppe lever kortere end baggrundsbefolkningen. Vi mener derfor, at det er helt centralt at forstå, at forebyggelse, med indsatser der kan minimere eskalerende udsathed, skal sættes ind tidligt for den enkelte. Indsatsen vil lønne sig, i form af trivsel og bedre helbred med afledte positive samfundsmæssige konsekvenser.

Der skal desuden være vilje til at løfte tungere opgaver, hvis man ønsker at rehabilitere de medborgere, der er endt i alvorlig udsathed. Her kan der være adskillige sociale og sundhedsmæssige udfordringer der skal adresseres.

## Nogle væsentlige faktorer for at skabe sundhed og trivsel for socialt udsatte

1. **Adgang til fundamentale behov:** Det er vigtigt at sikre, at socialt udsatte borgere får tilbudt grundlæggende behov som bolig, mad, sundhedscheck og en hverdag med formål.
2. **Fokus på mental sundhed:** Socialt udsatte borgere kan ofte have en højere forekomst af mentale sundhedsproblemer end resten af befolkningen. Derfor er det vigtigt at tilbyde psykosocial støtte og træning, såvel som træning i stresshåndtering, søvnvaner, mindfulness og lignende teknikker.
3. **Samarbejde mellem sundhedsprofessionelle:** Der bør være et tæt samarbejde mellem sundhedsplejen, læger og socialrådgivere, så der sikres en helhedsorienteret indsats.
4. **Aktiviteter og fællesskab:** Socialt udsatte borgere kan have svært ved at skabe relationer og fællesskaber. Derfor arrangeres aktiviteter og tilbud, som er tilpasset i samarbejde med borgeren.
5. **Inklusion og ligeværd:** Socialt udsatte borgere bør behandles med samme respekt og værdighed som alle andre borgere. Der bør fokuseres på inddragelse, inklusion og ligeværdighed for at sikre, at alle borgere føler sig anerkendt og værdsat.

## Håndholdte indsatser

Vi har tidligere understreget vigtigheden af at erkende, at inddragelse af socialt udsatte i sundhedsfremmende programmer, kræver koordinering, tæt opfølgning og håndholdte indsatser – samt et klart overblik over, hvad der skal være opfyldt, for at deltagelse bliver en succes; hvad der virker og hvad der ikke virker.

Nogle typiske scenarier fra Udsatterådets egne notater:

- Nogle vil måske gerne deltage, men mangler ressourcer og færdigheder (daglig egenomsorg, træthed, udstyr, social træning, penge, incitament)
- Nogle vil helst isolere sig. Mangler tillid - tror ikke på der er 'plads' til vedkommende.
- Nogle vil gerne - forsøger, men opgiver pga. manglende netværk, støtte og opbakning. Bliver 'glemt'.

## Viden om socialt udsatte

Udsatterådet opfordrer til, løbende frem mod 2030, at søge viden og evidens på området.

Vi kan bla pege på materiale fra (links nedenfor):

- SUSY-UDSAT- undersøgelserne, (Ahlmark, et al 2018)
- VIVE's Fællesskabsmåling 2022
- Rådet for Socialt Udsatte, 'Udsathed giver dårligt helbred'

## Frem mod 2030

Udsatterådet ser for tiden frem til, at der arbejdes hen imod recovery-orienteret rehabilitering, som målsætning i socialpsykiatrien i Hillerød kommune. I øjeblikket er der fokus på at udvikle og omlægge socialpsykiatrien, ikke kun her i Hillerød, men i alle kommuner landet over.

Det kan skabe et nyt afsæt for fremtidige indsatser, hvor der tænkes i social bæredygtighed og innovative løsninger for en bedre folkesundhed. Vi skal dog hele tiden have for øje, at ikke én indsats eller et område, f.eks. kroppens sundhed, kan stå alene i bestræbelserne. Socialt udsatte har især brug for, at vi tænker alle facetter, også de gode relationer, ind i ambitionerne.

Med venlig hilsen,  
Hillerød Udsatteråd

Idræts- og Sundhedsudvalget den 5. marts 2019 (bilag nr. 3): Idræts- og bevægelsespolitik:  
[Udsatterådets høringssvar til Idræts- og bevægelsespolitik 5.marts 2019](#)

Idræts- og Sundhedsudvalget den 20. april 2019: Bevæg dig for livet-visionsaftale:  
[Udsatterådets høringssvar til Bevæg dig for livet-visionsaftale, april 2019](#)

<https://udsatte.dk/udgivelser/susy-udsat-2017>

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/faellesskabsmaalingen-2022-18468/>

<https://udsatte.dk/udgivelser/udsathed-giver-daarligt-helbred-om-socialt-udsattes-sundhed-sygdom>